

№ 01/9003/09

Alytaus miesto savivaldybė

II "Laukresa,,

**ALYTAUS MIESTO NEMUNO UPĖS IR KITŲ VANDENS
TELKINIŲ PAKRANČIŲ JUOSTOS IR ZONOS
NUSTATYMO SPECIALUSIS PLANAS**

Vilnius, 2005

IVADAS

Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonos nustatymo specialusis planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, vandens, miškų, žemės įstatymų ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymo Nr. 540 „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo“ ir Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2005-01-21 įsakymo Nr. DV-49 priedo 6 punkto nuostatomis.

Planavimo tikslas – parengti Nemuno upės ir kitų vandens telkinių, esančių Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje, zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo schemą, siekiant sumažinti vandens telkinių užterštumą, sudaryti palankias sąlygas rekreacijai, saugoti kraštovaizdį bei jo estetines vertybes.

Planavimo uždaviniai:

1. Esamų vandens telkinių išdėstymo planuojamoje teritorijoje analizė.
2. Vandens telkinių suskirstymas į grupes pagal jų pobūdį (upė, ežeras, tvenkinys ir kt.).
3. Esamų savivaldybės teritorijoje vandens telkinių apsaugos zonų nustatymas.
4. Esamų savivaldybės teritorijoje vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų nustatymas.
5. Sprendinių konkretizavimas.
6. Sprendinių pasekmių vertinimo parengimas.
7. Plano viešojo svarstymo ir kompleksinio derinimo procedūrų atlikimas.
8. Plano pateikimas tikrinimui teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą vykdančiai institucijai.

Objektų apibūdinimas.

Pagal Upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro nuostatus vandentakius sudaro Nemuno upė bei mažesni upeliai ir kanalai. „Kitiems vandens telkiniams“ priskiriami didesni kaip 0,5 ha ežerai ir tvenkiniai taip pat rekultivuotame karjere įrengti vandens telkiniai.

1. Esama situacija.

Visi Alytaus mieste esantys vandens telkiniai yra svarbūs rekreaciniu, ekologiniu, gamtosauginiu ar kitu požiūriu. Pagrindinę miesto ašį sudaro Nemunas, kuris visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje priskirtas ekologiniu ir kultūriniu požiūriu vertingai upei (LRV 2004 m. rugsėjo 8 d. nutarimas Nr. 1144).

Saugomą teritoriją sudaro 1998 04 23 Alytaus miesto savivaldybės patvirtintas 6,9 ha ploto Gulbynės ornitologinis draustinis.

Alytaus miesto savivaldybės paviršiniai vandens telkiniai identifikuoti naudojant 1996 m. ortofotografinius žemėlapius. Pagal šiuos žemėlapius ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro nuostatais, Alytaus mieste išskirti šio pobūdžio vandens telkiniai:

- vandentakiai (upės, upeliai, kanalai);
- natūralūs ežerai;
- tvenkiniai;
- rekultivuoti į vandens telkinius karjerai;
- kūdros.

Į Lietuvos Respublikos upių ir tvenkinių klasifikatorių įrašytas Nemunas, į ežerų klasifikatorių –Dailidės ežerėlis ir Dailidės ežeras. Gulbynės ežeras vandens telkinių klasifikatoriuje neregistruotas, tačiau yra valstybinės reikšmės tvenkinių sąrašė.

Mažesnius dirbtinius vandens telkinius sudaro kūdros, kurios neregistruotos vandens telkinių kadastrė. Taip pat miesto teritorijoje yra eilė nedidelių upelių, kanalų, įtakančių į Nemuną, kurie svarbūs ekologiniu požiūriu.

Alytaus miesto savivaldybės valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinius, patvirtintus 2003 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos nutarimu Nr. 1268, sudaro ežerėliai, tvenkiniai ir Nemuno upė (1, 2, 3 lentelės).

Valstybinės reikšmės ežerai

I lentelė

Ežero kodas	Inventoriaus numeris	Ežero pavadinimas	Plotas, ha
10030550	56-9	Dailidės ežerėlis	1,7
-	56-9a	Didžioji Dailidė	10,2
-	56-9b	Mažoji Dailidė	4,2
		Iš viso savivaldybėje:	16,1

Valstybinės reikšmės tvenkiniai

2 lentelė

Tvenkinio pavadinimas	Upė	Vandens telkinys (vyresnioji upė)	Plotas, ha
Gulbynės	-	Nemunas	6,9

Valstybinės reikšmės upės

3 lentelė

Upės kodas	Upės pavadinimas	Upės ilgis miesto ribose, km	Upės plotas miesto ribose, ha
10010001	Nemunas	4,4	59,9

2. Sprendiniai

Vandens ūkio paskirties žemė Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje 2005 01 01 d. užima 90,30 ha plotą. Pagal naudojimo būdą išskiriami ūkiniai veiktai naudojami, rekreaciniai, ekosistemas saugantys ir bendro naudojimo vandens telkiniai (4 lentelė).

Pakrantės apsaugos juostos, nepriklausomai nuo vandens telkinio priskyrimo Lietuvos Respublikos upių ir tvenkinių bei ežerų klasifikatoriui, nustatytos visiems Alytaus mieste esantiems telkiniams. Kūdras nėra kadastro objektas, tačiau joms, kaip ir kitiems vandens telkiniams, nustatytos pakrantės apsaugos juostos. Vandens apsaugos zonos nustatytos Nemuno upei bei dešimčiai didesnių nei 0.5 ha vandens telkinių.

Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje esantiems paviršiniams vandens telkiniams pakrantės apsaugos juostos (4 - 6 lentelės) nustatytos vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2001-07-07 įsakymo "Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo" 6-10 straipsniais, kuriuose numatyta, kad:

"6. Upių, ežerų, tvenkinių ir rekultivuotų į vandens telkinius karjerų (toliau karjerai) lėkštuose šlaituose apsaugos juostos nustatomos matuojant nuo vasaros laikotarpio vidutinio vandens lygio, kai krantai statūs (nuolydžio kampas 10° ir daugiau) arba griūvantys nuo kranto viršutinės briaunos, o prie kanalų ir sureguliuotų (ištiesintų) upių - nuo vagos šlaito viršutinės briaunos.

7. Natūralių ir sureguliuotų upių, kurių baseino plotas didesnis kaip 25 km², ežerų ir tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 0,5 ha, bei karjerų, kurių plotas didesnis kaip 2 ha, apsaugos juostų plotis turi būti:

- 7.1. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas iki 5° - ne mažesnis kaip 5 m;
- 7.2. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas nuo 5° iki 10° - ne mažesnis kaip 10 m;
- 7.3. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas 10° ir didesnis - ne mažesnis kaip 25 m.

8. Dvigubai platesnės nei nurodyta šių taisyklių 7 punkte, vandens telkinių apsaugos juostos nustatomos prie vandens telkinių ar jų ruožų, esančių:

- 8.1. valstybinių parkų arba draustinių teritorijose;
- 8.2. arčiau kaip 3 km nuo miestų ribų (už miesto);
- 8.3. arčiau kaip 1 km nuo miestelių ribų (už miestelio).

9. Natūralių upių, kurių baseino plotas neviršija 25 km², sureguliuotų upių, kurių baseino plotas 10-25 km², mažesnių kaip 0,5 ha ploto ežerų ir tvenkinių bei neviršijančių 2 ha ploto karjerų apsaugos juostos nustatomos 2 kartus siauresnės, nei nurodyta šių taisyklių 7.1 ... 7.3. punktuose.

10. Sureguliuotų upių, kurių plotas mažesnis kaip 10 km², ir kanalų apsaugos juostų plotis turi būti:

- 10.1. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas iki 5° - 1 m;
- 10.2. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas nuo 5° iki 10° - 2,5 m;
- 10.3. kai pakrančių šlaito nuolydžio kampas 10° ir didesnis - 5 m."

Alytaus miesto savivaldybės Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių juostos ir zonos nustatymo specialiajame plane pažymėti savivaldybės teritorijoje esantys ežerai ir kūdros, kurių plotas yra ne mažesnis kaip 0,4 ha. Likusios kūdros, kurių plotas mažesnis kaip 0,4 ha yra pavaizduotos Alytaus miesto vandens telkinių schemoje (1 priedas). Visų kūdrų vandens apsaugos juostų plotis yra 2,5 m.

Vandentakų pakrantės apsaugos juostos

5 lentelė

Telkinio pavadinimas arba Nr. plane	Bendras pakrantės apsaugos juostos plotas, ha	Vyraujantis pakrantės apsaugos juostos plotis, m	Naudojimo būdas
Vandentakiai			
Nemuno upė	212.57	64.2	Bendro naudojimo vandens telkinys
Alytupis	1.24	3.7	„“

Daukniškė	0.31	5.0	„_“
Kirmija	1.57	5.0	„_“
Terpinė	0.18	2.5	„_“
Upelis Nr. 1	0.01	2.5	„_“
Upelis Nr. 2	0.04	2.5	„_“
Upelis Nr. 3	0.13	5.0	„_“
Upelis Nr. 4	0.97	5.0	„_“
Upelis Nr. 5	0.04	5.0	„_“
Upelis Nr. 6	0.09	2.5	„_“
Upelis Nr. 7	0.14	2.5	„_“
Upelis Nr. 8	0.13	2.5	„_“
Upelis Nr. 9	0.07	2.5	„_“
Upelis Nr. 10	0.02	2.5	„_“
Upelis Nr. 11	0.13	2.5	„_“
Upelis Nr. 12	0.68	5.0	„_“
Upelis Nr. 13	0.11	5.0	„_“
Upelis Nr. 14	1.14	5.0	„_“
Upelis Nr. 15	0.51	2.5	„_“
Upelis Nr. 16	0.22	2.5	„_“
Upelis Nr. 17	0.18	2.5	„_“
Upelis Nr. 18	0.04	2.5	„_“
Upelis Nr. 19	0.10	2.5	„_“
Upelis Nr. 20	0.18	2.5	„_“
Upelis Nr. 21	0.23	2.5	„_“
Upelis Nr. 22	0.49	5.0	„_“
Upelis Nr. 23	0.09	5.0	„_“
Upelis Nr. 24	0.28	2.5	„_“
Upelis Nr. 25	0.77	2.5	„_“
Upelis Nr. 26	0.10	2.5	„_“
Upelis Nr. 27	0.21	2.5	„_“
Upelis Nr. 28	0.13	2.5	„_“
Upelis Nr. 29	0.30	2.5	„_“
Upelis Nr. 30	0.18	2.5	„_“
Upelis Nr. 31	0.06	5.0	„_“
Upelis Nr. 32	*	2.5	„_“
Upelis Nr. 33	0.05	2.5	„_“
Upelis Nr. 34	0.14	2.5	„_“
Upelis Nr. 35	0.11	2.5	„_“

* Visa upelio Nr. 32 pakrantės juosta patenka į Nemuno pakrantės juostą

Ežerų, tvenkinių pakrantės apsaugos juostos

6 lentelė

Pavadinimas arba telkinio Nr. planc	Telkinio plotas miesto ribose, ha	Bendras pakrantės apsaugos juostos plotas, ha	Vyraujantis pakrantės apsaugos juostos plotis, m	Naudojimo būdas
Ežerai				
Mažoji Dailidė	4.31	1.51	10.0	
Didžioji Dailidė	7.95	1.75	10.0	
Dailidė	1.68	0.64	10.0	
Ežeras Nr. 41	2.43	0.36	5.0	
Ežeras Nr. 91	0.25	0.05	2.5	
Ežeras Nr. 116	0.32	0.06	2.5	
Tvenkiniai				
Gulbynė	6.73	0.94	7.5	Ekosistemas saugantis vandens telkinys <i>Pastaba: Apsaugos juostos riba nustatyta iki šaligatvio</i>
Tvenkinys Nr. 47	0.26	0.06	2.5	
Rekultivuoti į vandens telkinius karjerai				
Telkinys Nr. 3	1.19	5.00.36	5.0	Rekreacinis vandens telkinys
Telkinys Nr. 4	0.07	0.33	2.5	Bendro naudojimo vandens telkinys
Telkinys Nr. 5	0.08	0.03	2.5	Bendro naudojimo vandens telkinys
Telkinys Nr. 6	0.08	0.03	2.5	Bendro naudojimo vandens telkinys
Telkinys Nr. 7	0.30	0.06	2.5	Bendro naudojimo vandens telkinys
Kūdra				
Kūdra Nr. 1	0.79	0.19	5.0	
Kūdra Nr. 2	0.25	0.05	2.5	
Kūdra Nr. 8	0.15	0.04	2.5	
Kūdra Nr. 9	0.01	0.01	2.5	
Kūdra Nr. 10	0.01	0.01	2.5	
Kūdra Nr. 11	0.09	0.04	2.5	
Kūdra Nr. 12	0.13	0.03	2.5	
Kūdra Nr. 13	0.41	0.07	2.5	
Kūdra Nr. 14	0.11	0.03	2.5	
Kūdra Nr. 15	0.04	0.02	2.5	
Kūdra Nr. 16	0.04	0.02	2.5	
Kūdra Nr. 17	1.23	0.32	5.0	
Kūdra Nr. 18	0.02	0.01	2.5	

Kūdra Nr. 19	0.59	0.29	5.0
Kūdra Nr. 20	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 21	0.02	0.02	2.5
Kūdra Nr. 22	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 23	0.88	0.34	5.0
Kūdra Nr. 24	0.13	0.04	2.5
Kūdra Nr. 25	0.04	0.03	2.5
Kūdra Nr. 26	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 27	0.07	0.03	2.5
Kūdra Nr. 28	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 29	0.35	0.06	2.5
Kūdra Nr. 30	0.14	0.04	2.5
Kūdra Nr. 31	0.13	0.04	2.5
Kūdra Nr. 32	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 33	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 34	0.06	0.03	2.5
Kūdra Nr. 35	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 36	0.31	0.05	2.5
Kūdra Nr. 37	0.11	0.04	2.5
Kūdra Nr. 38	0.11	0.03	2.5
Kūdra Nr. 39	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 40	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 42	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 43	0.10	0.04	2.5
Kūdra Nr. 44	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 45	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 46	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 48	0.19	0.05	2.5
Kūdra Nr. 49	0.06	0.03	2.5
Kūdra Nr. 50	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 51	0.10	0.03	2.5
Kūdra Nr. 52	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 53	0.07	0.02	2.5
Kūdra Nr. 54	0.07	0.03	2.5
Kūdra Nr. 55	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 56	0.30	0.12	2.5
Kūdra Nr. 57	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 58	0.25	0.10	2.5
Kūdra Nr. 59	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 60	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 61	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 62	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 63	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 64	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 65	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 66	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 67	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 68	0.01	0.01	2.5

Kūdra Nr. 69	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 70	0.07	0.03	2.5
Kūdra Nr. 71	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 72	0.10	0.03	2.5
Kūdra Nr. 73	0.02	0.02	2.5
Kūdra Nr. 74	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 75	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 76	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 77	0.01	0.02	2.5
Kūdra Nr. 78	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 79	0.06	0.03	2.5
Kūdra Nr. 80	0.03	0.03	2.5
Kūdra Nr. 81	0.04	0.03	2.5
Kūdra Nr. 82	0.05	0.03	2.5
Kūdra Nr. 83	0.07	0.03	2.5
Kūdra Nr. 84	0.04	0.04	2.5
Kūdra Nr. 85	0.12	0.04	2.5
Kūdra Nr. 86	0.43	0.07	2.5
Kūdra Nr. 87	0.12	0.04	2.5
Kūdra Nr. 88	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 89	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 90	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 92	0.83	0.21	5.0
Kūdra Nr. 93	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 94	0.11	0.03	2.5
Kūdra Nr. 95	0.09	0.03	2.5
Kūdra Nr. 96	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 97	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 98	0.15	0.06	2.5
Kūdra Nr. 99	0.11	0.03	2.5
Kūdra Nr. 100	0.07	0.03	2.5
Kūdra Nr. 101	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 102	0.11	0.05	2.5
Kūdra Nr. 103	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 104	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 105	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 106	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 107	0.03	0.02	2.5
Kūdra Nr. 108	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 109	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 110	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 111	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 112	0.17	0.04	2.5
Kūdra Nr. 113	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 114	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 115	0.02	0.02	2.5
Kūdra Nr. 117	0.17	0.04	2.5
Kūdra Nr. 118	0.05	0.02	2.5

Kūdra Nr. 119	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 120	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 121	0.06	0.02	2.5
Kūdra Nr. 122	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 123	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 124	0.18	0.07	2.5
Kūdra Nr. 125	0.09	0.06	2.5
Kūdra Nr. 126	0.05	0.02	2.5
Kūdra Nr. 127	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 128	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 129	0.02	0.01	2.5
Kūdra Nr. 130	0.24	0.05	2.5
Kūdra Nr. 131	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 132	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 133	0.01	0.01	2.5
Kūdra Nr. 134	0.31	0.05	2.5
Kūdra Nr. 135	0.04	0.02	2.5
Kūdra Nr. 136	0.08	0.03	2.5
Kūdra Nr. 137	0.52	0.29	2.5

Alytaus miesto savivaldybės teritorijoje esantiems paviršiniams vandens telkiniams nustatytos vandens apsaugos zonos pateikiamos 7 lentelėje.

Paviršinių vandens telkinių vandens apsaugos zonos

7 lentelė

Eil. Nr.	Vandens telkinys	Vandens telkinio (baseino) plotas, ha	Apsaugos zonos plotis, m	Apsaugos zonos plotas, ha
1.	Nemuno upė	> 100 km ²	500	904.94
2.	Mažoji Dailidė	4.31	200	30.60
3.	Didžioji Dailidė	7.95	200	40.60
4.	Dailidkė	1.68	200	14.33
5.	Gulbynės tvenkinys	6.73	200	36.48
6.	Telkinys Nr. 1	0.79	200	9.16
7.	Telkinys Nr. 3	1.19	200	8.67
8.	Telkinys Nr. 17	1.23	200	21.95
9.	Telkinys Nr. 19	0.59	200	19.91
10.	Telkinys Nr. 23	0.88	200	22.98
11.	Telkinys Nr. 41	2.43	200	26.08
12.	Telkinys Nr. 92	0.83	200	17.54

3. Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir veiklos jose reglamentavimas

Kad į vandens telkinius nepatektų pavojingų medžiagų, vandens telkinių krantai būtų apsaugoti nuo erozijos, būtų užtikrintas vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumas, saugomas vandens telkinių pakrančių gamtinis kraštovaizdis bei jo estetiškos vertybės, sudarytos palankios sąlygos rekreacijai, išskiriamos paviršinio vandens telkinių ekologinės apsaugos zonos. Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos dalyje prie vandens telkinio nustatoma pakrantės apsaugos juosta.

Apsaugos reglamentuose nustatomi atstumai nuo vandens telkinio kranto įvairios paskirties statiniams statyti, želdinių tvarkymo reikalavimai.

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonoje draudžiama:

- lieti srutas arba skystą mėšlą neįterpiant į gruntą;
- įrengti kapines, savartynus;
- statyti pastatus potvynių užliejamose teritorijose (išskyrus jose esančias sodybas) bei vandens telkinių šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10 laipsnių;
- keisti esamą užstatymo liniją, rekonstruojant ar perstatant statinius esamose ir buvusiose sodybose (kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą), išskyrus atvejus, numatytus teritorijų planavimo dokumentuose;
- statyti vagonėlius paežerėse, paupiuose, miškuose, kitose vietose.

Pakrantės apsaugos juostoje draudžiama:

- tverti tvorą, išskyrus atvejus, kai aptverti numatyta normatyviniuose dokumentuose dėl eksploatavimo saugumo;
- naudoti trąšas, pesticidus ir kitus chemikalus;
- dirbti žemę, ardyti velėną, išskyrus kultūrinių pievų atsėjimą, arčiau kaip 2 metrai nuo kranto ganyti gyvulius;
- statyti autotransporto priemones arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto.

Pakrantės apsaugos juostoje leidžiama statyti tik hidrotechninius statinius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, tiltus, prieplaukas, rekreacinėse zonoje - paplūdimių įrangą, jachtų ir valčių čilingus, kitus rekreacinius įrenginius, draustiniuose - su draustinio steigimo tikslais susijusius statinius.

Esamose sodybose už pakrantės apsaugos juostos ribų, teritorijų planavimo dokumentuose numatytoje vietoje, gali būti statoma tik po vieną ne didesnio kaip 25 kvadratinį metrų bendrojo ploto su priklausiniais ir ne aukštesnę kaip 4 metrų (aukštis

skaičiuojamas nuo užstatomo sodybos ploto žemės paviršiaus vidurkio) asmeninio naudojimo pirtį be rūšio. Kitų statinių dydžiai nustatomi apsaugos reglamentuose.

Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių nuostatos numato, kad prie Nemuno išskiriama 20 metrų pakrantės zona, kurioje nustatomi šie reikalavimai:

- bet kokia veikla, galinti turėti neigiamos įtakos vandens keliams, juose ir 20 metrų pakrantės zonoje derinama su vandens kelių valdytojais (ši nuostata netaikoma veiklai energetikos objektų teritorijose, kurią reglamentuoja Vandens telkinių eksploatavimo taisyklės);

- bet kokie projektuojami statiniai, susiję su vandens keliais arba 20 metrų pakrantės zona, derinami su vandens kelių valdytojais (ši nuostata netaikoma statinių projektavimui energetikos objektų teritorijose, kurį reglamentuoja Vandens telkinių eksploatavimo taisyklės);

4. Sprendinių poveikio vertinimas

Sprendinių poveikio vertinimas yra svarbus siekiant užtikrinti darnų bei išliekamąjį teritorijos vystymąsi. Specialiojo plano sprendinių poveikio vertinimas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 patvirtintu Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu.

Sprendinių poveikis buvo vertinamas atsižvelgiant į kraštovaizdžio visumos bei jo komponentų vystymąsi bei pokyčius. Duotajame etape šis vertinimas yra daugiau apžvalginis, nusakantis vieno ar kito teritorijos elemento vystymosi tendencijas. Atsižvelgiant į rengiamo teritorijos planavimo dokumento tikslus bei aplinkosauginę jo reikšmę, aplinkos būklės indikatoriai nenurodomi. Vertinimas atliekamas pagal apibendrintą poveikį aplinkai. Norint detaliau įvertinti aplinkos būklės bei teritorijos tvaraus vystymosi indikatorius, padedančius kiekybiniu ir kokybiniu požiūriu charakterizuoti reikiamą informaciją, pokyčius bei poveikį, būtina atlikti atskirų aplinkos komponentų parametrų monitoringą, taip pat įvertinti konkrečius trumpalaikius veiksnių planus.

Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonos nustatymo sprendinių išvadinė santrauka pateikiama 8 lentelėje.

TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

8 lentelė

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius Alytaus miesto savivaldybės administracija		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas IĮ "Laukresa"		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonos nustatymo specialusis planas		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais Alytaus miesto bendrasis planas, TPD reg. Nr. 001111000136; Gulbrynės ornitologinio draustinio ribų nužymėjimo detalaus suplanavimo projektas TPD reg. Nr. 00111 Nemuno upės ir kitų vandens telkinių apsaugos juostų ir zonų 1992m. nustatyti apribojimai		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais - nėra		
6.	Status quo situacija Nesant patvirtinto galiojančio teritorijų planavimo dokumento, neįmanoma reikalauti iš visuomenės bei suinteresuotų institucijų laikytis pakrantės juostos ir zonos reglamento, numatyti ūkinės veiklos apribojimo bei statybų normų laikymosi pakrantės juostoje. Dėl šių priežasčių sunku užtikrinti pakrančių ekologinį stabilumą, tinkamą apsaugą ir naudojimą. Didėja visuomenės poreikis rekreacinių išteklių naudojimui, neorganizuotas poilsavimas gamtoje sukelia daro žalą gamtai, sukelia kraštovaizdžio degradaciją.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonos nustatymo specialusis planas optimizuotų pakrantės juostų ir zonų ribas, užtikrintų Nemuno slėnio ir kitų vandens telkinių kaip reikšmingų ir svarbių miestui hidrografinių objektų ir kraštovaizdžio apsaugą.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Negiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		
	Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonų nustatymas		
	teritorijos vystymo darbai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Būtų sudarytos sąlygos geresnei pakrančių apsaugai ir tvarkymui, aiškiai reglamentuotos veiklos galimybės ir tvarka.	neįnumatomas
	ekonominei ir socialinei aplinkai	Atsiveria geresnės socialinės-ekonominės plėtros perspektyvos	neįnumatomas

gamtinėi aplinkai ir kraštovaizdžiui	Pagerėja paviršinių vandens telkinių ekosistemų apsauga	nenumatomas
Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos zonų nustatymas		
teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Užtikrinama aukšta gamtinės aplinkos kokybė, sudaromos sąlygos rekreacijos plėtotei	nenumatomas
ekonominei ir socialinei aplinkai	Sudaromos sąlygos plėstis reikalingai ekonominei ir socialinei infrastruktūros plėtrai. Optimizuojamas miesto teritorijos naudojimas, gerinamos sąlygos rekreacinei.	nenumatomas
gamtinėi aplinkai ir kraštovaizdžiui	Užtikrinama gamtinio kraštovaizdžio, biotos, gamtos ir kultūros paveldo apsauga bei gamtinės ekosistemos stabilumas Užtikrinama gamtinio kraštovaizdžio stabilumo ir estetiškų išteklių apsauga, gamtos vertybių apsauga, atkūrimas ir tinkamas tvarkymas Gyvenviečių ir infrastruktūros plėtra nukreipiama taip, kad darytų kuo mažesnę poveikį gamtinei aplinkai, gamtos ir kultūros paveldo vertybėms	nenumatomas
Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos zonų reglamento poveikis		
teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Užtikrinama gamtinio kraštovaizdžio, biotos, gamtos ir kultūros paveldo apsauga bei gamtinės ekosistemos stabilumas. Nustatomas teritorijų racionalaus naudojimo ir apsaugos reglamentas	nenumatomas
ekonominei ir socialinei aplinkai	Optimizuojamas teritorijos naudojimas, gerinamos sąlygos rekreacinei veiklai, nustatoma statybų linija	nenumatomas
gamtinėi aplinkai ir kraštovaizdžiui	Užtikrinama paveldo apsauga, tinkamas tvarkymas, plėtojamas aplinkosauginius interesus geriausiai atitinkantis žemės naudojimas, palaikomas biologiniu požiūriu vertingų agrobiotopų (pievų) ekstensyvus naudojimas	nenumatomas

Kaip matyti iš sprendinių poveikio vertinimo ir vandens telkinių reglamentų reikalavimų taikymo teritorijose, būtų užtikrintas vandens telkinių ekosistemų stabilumas. Šio tikslo ir siekiama norint išsaugoti kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei gamtos paveldo vertybes.

Išvada. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai, ekonominei, socialinei aplinkai, biologinės įvairovės išsaugojimo, kraštovaizdžio, gamtos išteklių, aplinkos kokybės aspektais Nemuno upės ir kitų vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonos nustatymo specialiajame plane būtų teigiamos. Atlikta analizė parodė, kad planavimo sprendiniai neabejotinai pagerins gamtinės aplinkos ir paveldo būklę.

5. Teisės aktai ir duomenų šaltiniai

1. LR Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 21-617).
2. LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, 108-3902).
3. LR Žemės įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-868).
4. LR Vandens įstatymas (Žin., 2003, Nr. 36-1554).
5. LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 343 “Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo” (Žin., 1998, Nr. 22-652; 2003, Nr. 11407).
6. LR Vyriausybės 2003 m. spalio 14 d. nutarimas Nr. 1268 “Dėl Valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašo ir jų plotų patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 98-4394).
7. LR Vyriausybės 2000 m. rugsėjo 19 d. nutarimas Nr. 1114 “Dėl Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro steigimo ir nuostatų patvirtinimo” (Žin., 2000, Nr. 80-2422).
8. LR Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 8 d. nutarimas Nr. 1144 “Dėl ekologiniu ir kultūriniu požiūriu vertingų upių ar jų ruožų sąrašo patvirtinimo” (Žin., 2004, Nr. 137-4995).
9. LR Vyriausybės 1995 m. rugpjūčio 14 d. nutarimas Nr. 1119 “Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių sąrašo patvirtinimo”. (Žin., 1995, Nr. 73-1709).
10. LR Aplinkos ministro 2001-12-12 įsakymas Nr. 594 “Dėl Lietuvos Respublikos upių ir tvenkinių klasifikatoriaus patvirtinimo” (Žin., 2001, Nr. 107-3888).
11. LR Aplinkos ministro 2003-03-21 įsakymas Nr. 130 “Dėl Lietuvos Respublikos ežerų klasifikatoriaus patvirtinimo” (Žin., 2003, Nr. 34-1442).
12. LR Aplinkos ministro 2001-07-07 įsakymas Nr. 540 “Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo” (Žin., 2001, Nr. 95-3372).

13. LR Žemės ir aplinkos ministrų 2005-01-20 įsakymas Nr. 3D-37/D1-40 "Dėl pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemės sklypų naudojimo būdų turinio, žemės sklypų naudojimo pobūdžių sąrašo ir jų turinio patvirtinimo" (Žin., 2005 Nr. 14-450).
14. Alytaus miesto savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms planas. Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 spalio 21 d. nutarimu Nr. 1651.
15. Alytaus miesto savivaldybės valstybinės reikšmės miškų plotų schema. Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 765.

Projekto vadovė: Rita Palčiauskaitė

